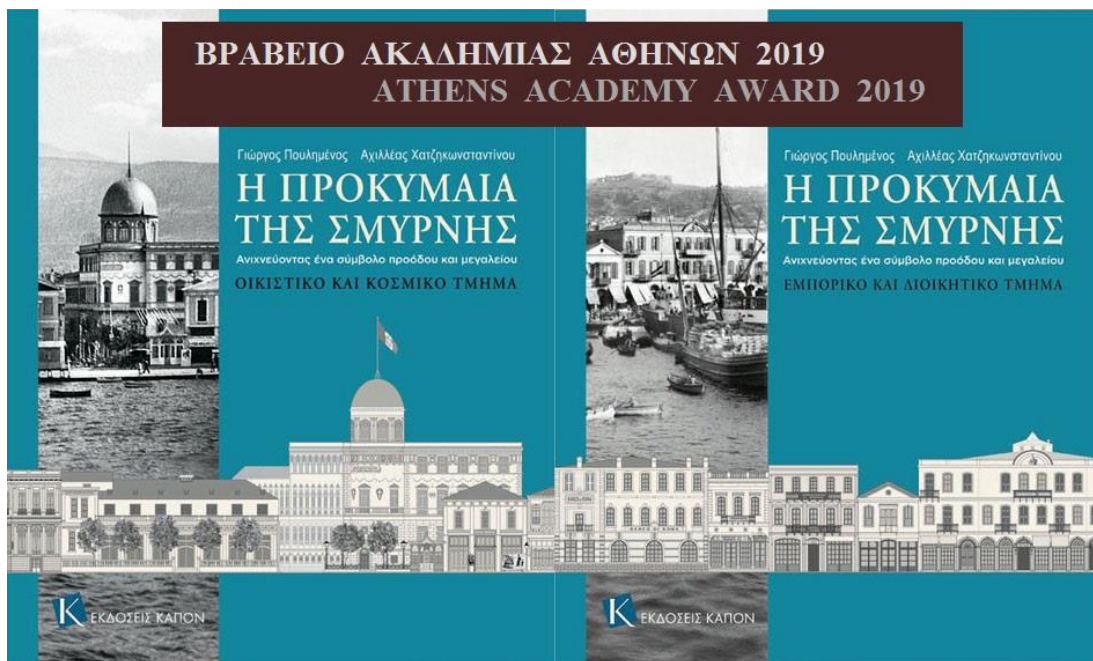

Αρχίζουμε ανακοινώνοντας με μεγάλη χαρά ότι το βραβείο της Ακαδημίας Αθηνών για το 2019 θα απονεμηθεί στον Γιώργο Πουλημένο και τον Αχιλλέα Χατζηκωνσταντίνου για το σπουδαίο μελέτημα, *Η Προκυμαία της Σμύρνης* (εκδόσεις Καπόν, Αθήνα 2018), ένα πρότυπο καταγραφικό έργο και συνάμα ένα εκδοτικό επίτευγμα, που στηρίζαμε με όλες μας τις δυνάμεις. Επιπλέον, οι πανοραμικοί είχαμε την ευκαιρία να παρακολουθήσουμε έναν κύκλο διαλέξεων με θέμα την Προκυμαία, με ομιλητή τον Χ'κωνσταντίνου και τώρα ετοιμάζουμε μαζί του μία ημερίδα για όσους παρακολουθούν τα προγράμματά μας στη Θεσσαλονίκη (θα γίνει τον Φεβρουάριο και θα ενημερωθείτε με τα Πανοραμικά Νέα του Δεκεμβρίου).

ΝΕΑ και ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ κατά ημερολογιακή σειρά για τα τέλη Νοεμβρίου 2019

Κυριακή 24/11 Το Πρωτόλαδο

Τετάρτη 27/11 Στο Πανόραμα: Πρώτη απογευματινή διάλεξη του κύκλου: Αρχαία λυρική ποίηση (σελ. 4-8) και Πέμπτη πρωί 28/11 Επανάληψη της πρώτης διάλεξης για τη Λυρική ποίηση

Πέμπτη 28/11 Παρουσίαση του βιβλίου του Μασσαβέτα (δες σελ. 2)

Σάββατο 30/11 Στο Πανόραμα: Αφιέρωμα στη Λέσβο και στη σκηνοθετίδα Τζέλη Χατζηδημητρίου (σελ. 2-3)

Επίσης, εδώ θα βρείτε πληροφορίες για την ανανέωση της συνδρομής, καθώς και για το ταξίδι στο Κάιρο (σελ. 7 και σελ. 8)

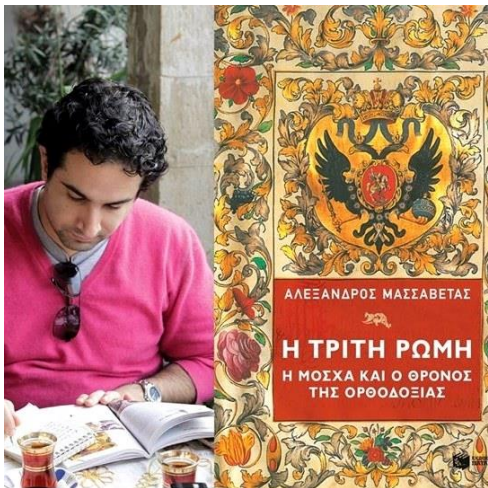
Αργυρός κίνθαρος,
1ος μ.Χ. αιώνας

Το Πρωτόλαδο της χρονιάς
με άλλα λόγια: η ψυχή της Χαλκιδικής στην Αθήνα

την Κυριακή 24 Νοεμβρίου (από τις 12:00 έως τις 17:00)

Ο Δημήτρης Πόρτολος, δημιουργός αυτού του διατροφικού πανηγυριού που έγινε θεσμός πλέον, γράφει: Τα καταφέραμε καλά και φέτος αφού σαρώσαμε καταπράσινες μεσαίου μεγέθους ελιές από τα κατάφορτα δέντρα μας στα Τσακαλάδικα Γερακινής. Ευτυχώς είχαμε γλυτώσει για λίγο τις χαλαζοπτώσεις του Ιουλίου και δεν συναντήσαμε ούτε έναν δάκο. Το μάζεμα έγινε κάτω από ιδανικές καιρικές συνθήκες και το πέρασμα απ' το ελαιοτριβείο μέσα σε λίγες ώρες έδωσε ένα απ' τα καλύτερα πρωτόλαδα των τελευταίων χρόνων.

Σας περιμένουμε λοιπόν στη Γκαλερί Bernier / Ηλιάδη, Επταχάλκου 11, Θησείο, για την καθιερωμένη ετήσια παρουσίαση του Πρωτόλαδου, στην οποία θα προσφερθούν και άλλα προϊόντα του ελαιώνα και του ελαιοτριβείου όπως τσακιστές πράσινες ελιές, αλμάδες Χαλκιδικής, αφρός ελιάς και πάστα αλμάδας. Τις παραδοσιακές αυτές γεύσεις θα συνοδεύουν ντολμαδάκια με αμπελόφυλλα σουλτανίνα και πολλά άλλα...

Μόλις κυκλοφόρησε και θα παρουσιαστεί την Πέμπτη 28 Νοεμβρίου (βράδυ στις 8:30) στον Ιανό στην οδό Σταδίου:

Αλέξανδρος Μασσαβέτας,
Η τρίτη Ρώμη. Η Μόσχα και ο θρόνος της Ορθοδοξίας
(εκδόσεις Πατάκης, Αθήνα 2019)

Ένα συναρπαστικό, όσο και εξοργιστικό, μελέτημα (εξοργιστικό με την έννοια ότι ξεσηκώνει θυελλώδεις θυμούς), διεισδυτικό, σπαρταριστό, καταγιστικό, έργο αποκαλυπτικό ενός ακήρυχτου κι ανελέητου πολέμου που διαρκεί πάνω από εξακόσια χρόνια και διανύει νέα περίοδο έξαρσης στη Μετασοβιετική εποχή. Προβλέπεται κυκλώνας, λοιπόν.

Επιτέλους! Αδημονούμε να μάθουμε, να καταλάβουμε, να εξηγήσουμε τα ακατανόητα, να λύσουμε ορισμένους από τους γρίφους. Να παρακολουθήσουμε τον αγώνα που δίνει εδώ και 28 χρόνια ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος. Αδημονούμε. Δεν είναι μόνο το θέμα καίριας σημασίας και εξαιρετικά επίκαιρο, αλλά είναι και ο τρόπος με τον οποίο προσεγγίζει ο Μασσαβέτας τα πεδία που ερευνά. Το καθαρό μυαλό του, το θάρρος της σκέψης του, το πρίσμα που επιλέγει, οι παρατηρήσεις και επισημάνσεις του. Και η αμεσότητα της γραφής του. Αδημονούμε. Κι ελπίζουμε να τον δούμε σύντομα στο Πανόραμα για να τον ανακρίνουμε.

Αφιέρωμα στη Λέσβο και στην πολυβραβευμένη σκηνοθετίδα Τζέλι Χατζηδημητρίου
Το Σάββατο 30 Νοεμβρίου στο Πανόραμα, 11:30 – 14:00

Θα μιλήσουν η **Μαριάννα Κορομηλά** και η ίδια η σκηνοθέτης και συγγραφέας και θα προβληθούν δύο ντοκιμαντέρ, που απέσπασαν βραβεία σε ελληνικά και διεθνή φεστιβάλ

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΟΡΦΕΑ

(2018, έγχρωμο, διάρκεια 48'30'')

Η Τζέλι Χατζηδημητρίου, γέννημα θρέμμα της Μυτιλήνης, αναζητά με τρόπο ποιητικό τα ίχνη του θρυλικού Θράκα μουσικού στη Λέσβο, καθώς ο μύθος λέει πως το κεφάλι του και η λύρα του, ξεβράστηκαν από τη θάλασσα στις ακτές του νησιού. Περιδιαβαίνοντας την περιοχή που έχει συνδεθεί με τον μύθο, συναντάει τυχαία απλούς ανθρώπους και τους ρωτάει τι ξέρουν για το θέμα. Οι απαντήσεις τους είναι αποστομωτικές: Ο καθένας τους, τροποποιώντας τον μύθο κατά την κρίση και την εμπειρία του, προσθέτει ακόμα ένα παραμύθι στα πολλά που λέγονται για τον Ορφέα.

Τυχαία είναι και η συνάντηση με τη γνωστή και πολυβραβευμένη Κινέζα λυρική ποιήτρια Lanlan. Για αυτήν, ο τόπος εδώ αποτελεί πάντα το λίκνο της αρχαίας μουσικής και της ποίησης. Η παρουσία της και ο λόγος της δίνουν στην ταινία μια απρόσμενη αλλά και πολύ σημαντική διάσταση. Καθώς τα γυρίσματα έγιναν σε ακτές όπου για χρόνια έφταναν πρόσφυγες, ακόμα και πριν από το 2015, στα ίδια μέρη όπου, πριν από χιλιάδες χρόνια η θάλασσα κι ο μύθος ξέβρασαν τον Ορφέα, οι ντόπιοι αναφέρονται συχνά και στο γεγονός αυτό.

Η ταινία «**Αναζητώντας τον Ορφέα**» αποτελεί μέρος μιας ενότητας γυρισμένης στη Λέσβο κατά τη διάρκεια της οικονομικής και προσφυγικής κρίσης, με τίτλο το «**Σιωπηλό Μονοπάτι**». Η σειρά είναι γυρισμένη με μια

ποιητική προσέγγιση, χωρίς να επιζητά την κλασική τεκμηρίωση ενός ντοκιμαντέρ. Ακολουθεί ηθελημένα, τη φυσική εξέλιξη των συνανήσεων με τους χαρακτήρες, χωρίς να επιδιώκει το συγκεκριμένο αποτέλεσμα, αφήνοντας χώρο στα συναισθήματα και το απρόοπτο. Σκοπός της ενότητας αυτής, είναι να δώσει φωνή σε καθημερινούς ανθρώπους, που παρότι περνούν τη ζωή τους σιωπηλά, ξέρουν να μοιράζονται, να γελούν, να δημιουργούν, να αγαπούν, να υπομένουν και να πορεύονται με αξιοπρέπεια, διατηρώντας έτσι έναν τρόπο ζωής σε άρρηκτη αρμονία με το φυσικό τους περιβάλλον. Αυτή είναι η «άυλη πολιτιστική κληρονομιά» της Ελλάδας της Ευρώπης, ο πολιτισμός της καθημερινότητας των απλών ανθρώπων, με γνώσεις, πρακτικές, και παραδόσεις, που συχνά είναι πολύ βαθιά ριζωμένες στον χρόνο, καθορίζοντας τη συλλογική μας μνήμη και ταυτότητα.

Συντελεστές

Σκηνοθεσία και Φωτογραφία: Τζέλη Χατζηδημητρίου

Μοντάζ: Γιώργος Σαβόγλου, Τζέλη Χατζηδημητρίου

Color Grading: Τζέλη Χατζηδημητρίου, Γιώργος Σαβόγλου. Μίξη Ήχου: Νίκος Παλαμάρης

Αφήγηση: Γιώργος Κοτανίδης

Παραγωγή | Ex. Production: Massive Productions

Παραγωγοί: Τζέλη Χατζηδημητρίου, Άνεμος Δημιουργίας AMKE, Massive Productions

Ακολουθεί διάλειμμα με μυτιληνιά προϊόντα στον μπουφέ, πριν παρακολουθήσουμε το επόμενο ντοκιμαντέρ:

ΨΩΜΙ ΚΙ ΑΛΑΤΙ

(2017, έγχρωμο,
διάρκεια 40'19'')

Το «Ψωμί κι Αλάτι» μας γνωρίζει με τους ανθρώπους μιας γειτονιάς, με ένα ρακαριό κι έναν ταρσανά. Κοινό τους χαρακτηριστικό, η αγάπη γι' αυτό που κάνουν. Η οικογένεια Γιαννακέλου, κάθε καλοκαίρι, φτιάχνει τραχανά κι όλη η γειτονιά μαζεύεται για να φτιάξουν τις χάχλες, ακριβώς όπως γινότανε πάντα στα χωριά, βοηθώντας ο ένας τον άλλον, μοιράζοντας τη δουλειά και το γέλιο, γιατί απλά έτσι ήταν η ζωή που έμαθαν και τη συνεχίζουν, κληρονομώντας την στη νέα γενιά.

Η Σοφία Κωνσταντιδέλλη, μοναδική γυναίκα αποσταγματοποιός στη Λέσβο, συνεχίζει την παράδοση της οικογένειας και βγάζει ρακί από τα τσίπουρα και τα σύκα των γειτονικών χωριών. Ο Τάκης Ψαραδέλλης, επιμένει να κατασκευάζει και να επισκευάζει ξύλινα σκαριά, σε πείσμα των πλαστικών, που «δεν είναι συμβατά με τα νερά μας», όπως λέει. Και αυτή η ταινία αποτελεί μέρος μιας ενότητας γυρισμένης στη Λέσβο κατά τη διάρκεια της οικονομικής και προσφυγικής κρίσης, με τίτλο το «**Σιωπηλό Μονοπάτι**».

Συντελεστές

Σκηνοθεσία και Φωτογραφία: Τζέλη Χατζηδημητρίου

Μοντάζ: Γιώργος Σαβόγλου, Τζέλη Χατζηδημητρίου

Color Grading: Τζέλη Χατζηδημητρίου, Γιώργος Σαβόγλου. Μίξη Ήχου: Νίκος Παλαμάρης

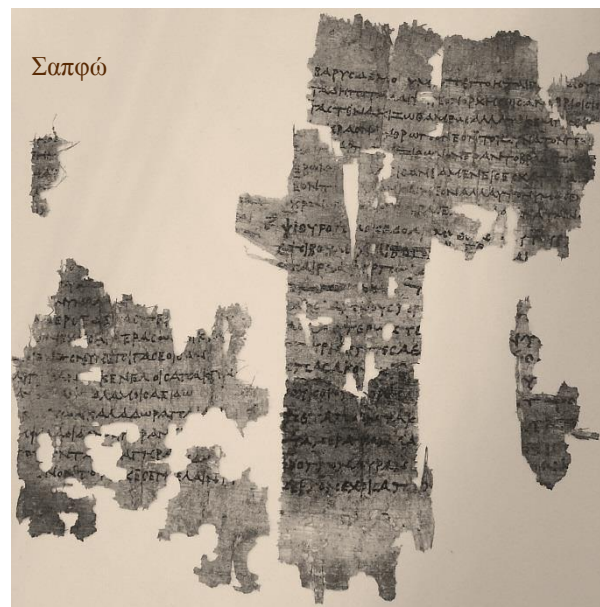
Παραγωγή | Production: Massive Productions

Παραγωγοί: Άνεμος Δημιουργίας AMKE, Τζέλη Χατζηδημητρίου, Massive Productions

Παρακαλούμε εγγραφείτε εγκαίρως

Κάθε προσφορά σε είδος (κυρίως σπεςιαλιτέ μυτιληνιές) δεκτή – με την παράκληση να μας ενημερώσετε σχετικά για να οργανωθούμε καλύτερα.

>>> Ελπίζουμε το βιβλίο της ΤΧ, *Ανεξερεύνητη Λέσβος* (εκδ. Road, Αθήνα 2006), που έχει εξαντληθεί εδώ και καιρό, να επανεκδοθεί συντόμως με τις απαραίτητες επικαιροποιήσεις.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Αρχίλοχος, Σαπφώ, Αλκαίος, Αλκμάν, Σιμωνίδης,
Ανακρέων, Στησίχορος, Ίβυκος ...

Το μεγάλο ανανεωτικό ρεύμα που, από τα πολύ πρώιμα αρχαϊκά χρόνια, πλούτισε την ποιητική δημιουργία. Και μία σειρά εξαιρετών ποιητών, οι οποίοι, εκτός από την απόλαυση που μας προσφέρουν, παρέχουν απίστευτο πλούτο πληροφοριών για τη ζωή, τις κοινωνικές συμπεριφορές, τις δυσκολίες και τα ζόρια του βίου, τις χαρές και τα πανηγύρια, τους έρωτες και τους πολέμους –αυτούς τους ατέλειωτους πολέμους ανάμεσα στις πόλεις-κράτη–, στον 7ο, τον 6ο ακόμα και τον 5ο αιώνα.

- 1 Η Λυρική ποίηση και τα είδη της. Στοιχεία για τη μετρική και τη μουσική
- 2 Χορική ποίηση
- 3 Το Μέλος. Γυναικείες μορφές στη Λυρική ποίηση

Ομιλήτρια η Κική Ξυλά

Τρεις δίωρες διαλέξεις την **Τετάρτη απόγευμα** 27/11, 4/12 και 11/12 (6:30-9:00) και
Επανάληψη την **Πέμπτη πρωί** 28/11, 5/12 και 12/12 (11:00-1:30)

Λυρική ποίηση

Η Κική Ξυλά συστήνει ενθέρμως το κλασικό έργο του **C. M. Bowra**, *Αρχαία ελληνική λυρική ποίηση Α΄ Τομος Αλκμάν, Στησίχορος, Αλκαίος, Σαπφώ*, Ι. Ν. Καζάζης (μτφρ, σχόλια), (έκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 1980). Τίτλος πρωτότυπου: *Greek Lyric Poetry: From Alcman to Simonides* (πρώτη έκδοση: Oxford University Press, Oxford 1936, 2nd revised edition Clarendon Press 1961).

Τα στοιχεία τα αντιγράψαμε από το Αρχείο του Πανοράματος, arpa.gr, το οποίο ελπίζουμε να είναι και πάλι διαθέσιμο στο κοινό από τον επόμενο Φεβρουάριο! Αλλά για πάρα πολλά βιβλία που έχουμε περάσει στη βιβλιογραφία του ΑΠΑΝ τα βασικά στοιχεία συνοδεύονται από εξηγήσεις και πλουσιότατο σχολιασμό. Ακολουθούν τα στοιχεία και σχόλια για το συγκεκριμένο βιβλίο, όπως θα τα βρείτε στο Αρχείο του Πανοράματος:

Ο οξφορδιανός σερ Σέσιλ Μώρις Μπάουρα (Sir Cecil Maurice Bowra, 1898-1971), κορυφαίος κλασικός φιλόλογος, κριτικός, ακαδημαϊκός και πρόεδρος της Βρετανικής Ακαδημίας, έγραφε τον Ιούλιο του 1935 στον Πρόλογο στην πρώτη έκδοση του έργου του: «Τα τελευταία πενήντα χρόνια δεν έχει δημοσιευτεί ούτε ένα συνθετικό βιβλίο για τους Έλληνες λυρικούς ποιητές, ενώ την ίδια εποχή έχουν γίνει πολλές ανακαλύψεις στον τομέα αυτό. Οι άπυρροι έχουν πληθύνει τα κείμενά μας και η γλωσσική και ιστορική έρευνα έχει θέσει

νέα ερωτήματα. Το προκείμενο βιβλίο αποτελεί εν μέρει μια προσπάθεια να ξαναδούμε αυτούς τους ποιητές στην ιστορική τους εξέλιξη και εν μέρει μια λεπτομερή κριτική επεξεργασία των σπουδαιότερων αποσπασμάτων τους. Τα καινούρια πορίσματα προτείνονται με την ελπίδα ότι θα οδηγήσουν στην καλύτερη κατανόηση αυτής της μοναδικής φάσης της παγκόσμιας ποίησης ...». Και παρακάτω: «Δουλεύοντας με μια αποσπασματικά διατηρημένη λογοτεχνική παραγωγή όπως αυτή, η εικασία και η υπόθεση είναι αναπόφευκτες, και η βεβαιότητα φαντάζει απρόσιτο ιδεώδες. Συνεπώς, δεν έχω αποφύγει τον πειρασμό να προτείνω εδώ κι εκεί απόψεις με μια σπουδή που πρώτος εγώ την αναγνωρίζω. Εύχομαι μόνο κάποιες από αυτές τις εικασίες να αποδειχτούν στο μέλλον δικαιολογημένες από τα νέα ευρήματα ...». Είκοσι πέντε χρόνια μετά, τον Μάιο του 1960, ο διακεκριμένος ελληνιστής έγραφε στον Πρόλογο στη δεύτερη έκδοση: «Η πρώτη έκδοση κυκλοφόρησε το 1936 και εξαντλήθηκε στη διάρκεια του πολέμου. Από τότε μου ζητήθηκε επανειλημμένα να το ανατυπώσω, έκρινα ωστόσο προτιμότερο να περιμένω ώσπου να είμαι σε θέση να αναθεωρήσω ριζικά το βιβλίο... Δεν το αναθεώρησα απλώς, θα έλεγα μάλλον πως ξανάγραψα ολόκληρο το βιβλίο...».

Αυτή η δεύτερη έκδοση (του 1961) ευτύχησε να μεταφραστεί στα ελληνικά από τον κλασικό φιλόλογο Ιωάννη Καζάζη, καθηγητή Κλασικής Φιλολογίας στη Φιλοσοφική του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου (ο οποίος διατέλεσε από το 1994 και πρόεδρος του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας), ενώ ο καθηγητής Ν. Χ. Χουρμουζιάδης «επέβλεψε από την αρχή ως το τέλος αυτή τη μετάφραση και πρότεινε πάμπολλες βελτιώσεις στην απόδοση του κειμένου», όπως γράφει στον δικό του Πρόλογο ο Καζάζης, που δεν παραλείπει να ευχαριστήσει και την Κορ. Σωτηριάδου «για την άρτια επιμέλεια της έκδοσης». Την τυπογραφική επιμέλεια είχε ο Γιάννης Χάρης. Όλα αυτά, βέβαια, προϋποθέτουν τον αξιολογότερο και πλέον έγκριτο εκδοτικό φορέα στην Ελλάδα: το Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης, το οποίο αποφάσισε την έκδοση αυτής της εξαιρετικής μελέτης και ανέθεσε το έργο σε τέσσερις από τους καλύτερους που διαθέτει η ελληνική επιστημονική οικογένεια.

Στο οπισθόφυλλο της έκδοσης, που κυκλοφόρησε το 1980, διαβάζουμε μεταξύ άλλων: «Η *αρχαία ελληνική λυρική ποίηση* αποτελεί έργο κλασικό για το είδος των προβλημάτων που θέτει και για τη μεθοδολογία που εφαρμόζει ο συγγραφέας του –από όπου προκύπτει και η ‘παιδευτική’ του αξία. Το λιτό ύφος του Bowra προβάλλει την ευφάνταστη συνδυαστική φιλολογική επεξεργασία των σπαραγμένων κειμένων των ποιητών που παρουσιάζονται: για τον καθένα συνεξετάζεται η παραγωγική δραστηριότητα και το ευρύτερο ιστορικό της πλαίσιο, ο ιδεολογικός χώρος και η ποιητική τεχνική. Για κάθε απόσπασμα εξασφαλίζεται μια θέση μέσα στο πλέγμα το οποίο συνθέτουν παλαιά και νέα ευρήματα και αρχαίες μαρτυρίες. Το σύνολο διαβάζεται όχι μόνο ως «συνεχές υπόμνημα» στο έργο των ποιητών, αλλά και ως κείμενο αυθυπόστατο, με δική του ενότητα. Έτσι, η συνθετική αυτή μελέτη, μολονότι απευθύνεται κυρίως στον φιλόλογο, τον φοιτητή και τον λόγιο, αποδεικνύεται χρήσιμη και για ένα ευρύτερο κοινό που ενδιαφέρεται για το μοναδικό αυτό κεφάλαιο της ιστορίας της λογοτεχνίας μας. Εξάλλου, χάρη στα άφθονα ποιητικά αποσπάσματα που παρατίθενται εδώ μεταφρασμένα, το έργο προσφέρεται και για αναγνώστες με στοιχειώδεις μόνο γνώσεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας». Να προσθέσουμε ότι η ίδια η μετάφραση είναι ένα θαυμάσια δουλεμένο κείμενο και ο αναγνώστης θα απολαύσει την ελληνική γλώσσα που ρέει όμορφα και αψεγάδιαστα, χαϊδεύοντας τα αυτιά και τον νου.

Περιεχόμενα: C.M.B., Πρόλογος στην πρώτη έκδοση, Πρόλογος στη δεύτερη έκδοση. I.N.K., Πρόλογος του μεταφραστή. Εισαγωγή σσ. 17-37. Αλκμάν σσ. 39-118, Στησίχορος σσ. 119-198, Αλκαίος σσ. 199-259, Σαπφώ σσ. 261-343. Σημειώσεις σσ. 345-402. Πίνακας (προσθήκη του μεταφραστή I.N.K.): Αριθμητική αντιστοιχία των αποσπασμάτων Σαπφώς και Αλκαίου στις εκδόσεις Diehl και Lobel-Page σσ. 402-406. Σύνολο σελ. του Α' τόμου 408 (διαστάσεις 21 X 14). Η πέμπτη ανατύπωση κυκλοφόρησε από το MIET το 2012 (ISBN χαρτόδετο: 978-960-250-146-7). Κυκλοφορεί και ο Β' τόμος: Αρχαία ελληνική λυρική ποίηση, Ίβυκος, Ανακρέων, Σιμωνίδης, Αττικά Συμποτικά τραγούδια (MIET 1980, 4η ανατ. 2005).

Και αντιγράφουμε εδώ το σχόλιο που έχουμε προσθέσει στο λήμμα Σπάρτη (του ΑΠΑΝ), εκεί όπου έχουμε συνδέσει στη Βιβλιογραφία που το συνοδεύει αυτό το σπουδαίο έργο –αλλά όπως παντού αλλού στο ΑΠΑΝ αναφέρουμε τις σελίδες που αφορούν τη Σπάρτη και δίνουμε κάποια σχετική εξήγηση:

Σχόλια (Λακωνία): Αλκμάν σσ. 39-118 και Σημειώσεις για το σχετικό κεφάλαιο σσ. 354-364.

Εξαιρετικά ενδιαφέρον είναι ότι για τον κάθε λυρικό ποιητή ο Μπάουρα εξετάζει και το ιστορικό-κοινωνικό πλαίσιο της πόλεως-κράτους, όπως και τον ιδεολογικό χώρο, στον οποίο έζησε ο δημιουργός. Έτσι, εδώ

αναδεικνύεται η κοινωνία της αρχαϊκής Σπάρτης τον καιρό του Αλκμάν, ο οποίος μπορεί να γεννήθηκε σε κάποια μικρασιατική πόλη ή ακόμα και στη Λακωνία ή κάπου αλλού (η καταγωγή του είναι αντικείμενο έντονης συζήτησης, όπως και η χρονολογία της γέννησής του) αλλά πέρασε τη ζωή του στην κοιλάδα του Ευρώτα. Όπως επισημαίνει ο κορυφαίος κλασικός φιλόλογος: «Ο κόσμος στον οποίο έδρασε ο Αλκμάν είναι κάπως γνωστός πια σήμερα στους αρχαιολόγους και διαψεύδει τη γνωστή αντίληψη για μια Σπάρτη αυστηρή και καταπιεστική. Απεναντίας, η Σπάρτη διέθετε τις δικές της δροσερές τέχνες και τις εύθυμες και γοητευτικές της εκδηλώσεις, ανάμεσά τους τραγούδι και χορό ποιότητας με ίση συμμετοχή κοριτσιών και εφήβων. Το εμπόριό της έφτανε ως τη Φοινίκη και την Αίγυπτο ... Ο Αλκμάν κληρονόμησε μια πλούσια μουσική και ποιητική παράδοση. Τον 7ο αιώνα οι Σπαρτιάτες μετακαλούσαν και μουσικούς ...». Το κεφάλαιο του Μπάουρα για τον Αλκμάν είναι ταυτόχρονα και μια γοητευτική περιήγηση στην άγνωστη (και τόσο παρεξηγημένη) Σπάρτη.

ΑΛΚΑΙΟΣ, απόσπασμα (μετάφραση Ι. Ν. Καζάζης)

Ζω ο ταλαίπωρος σαν φτωχοχωριάτης, λαχταρώντας ν' ακούσω να καλούν σε σύναξη τη συνέλευση και το συμβούλιο, Αγησιλαΐδη μου· προνόμια που είχαμε τα γεράματά τους ο πατέρας μου και ο πατέρας του πατέρα μου, ανάμεσα σ' αυτούς τους πολίτες που τώρα πάνε να βγάλουν ο ένας το μάτι του άλλου, όλα αυτά, λέω, τα έχω στερηθεί, διωγμένος και εξόριστος πάνω δω στις ερημιές. Και σαν τον Ονομακλή, έχω ξεμείνει εδώ μονάχος, λύκος πιο πολύ παρά άνθρωπος (ετοιμάζοντας μυστικά;) πόλεμο· γιατί δεν ωφελεί(;) να παραιτηθούμε από το σηκωμό εναντίον τ... στο τέμενος των μακαρίων θεών, ... πατώντας τη μαύρη γης ... συγκεντρώσεις ... κατοικώ, μακριά από κάθε λογής μπλεξίματα, εδώ όπου πηγαινοέρχονται δώθε κείθε τα κορίτσια της Λέσβου με τα μακριά φορέματα και κρίνεται η ομορφιά τους, ενώ ολόγυρα αντηχεί η θαυμαστή ηχώ της ιερής φωνής των γυναικών κάθε χρόνο ... από πολλούς (στεναγμούς;) τότε θα (με γλυτώσουν) πια οι Ολύμπιοι θεοί;

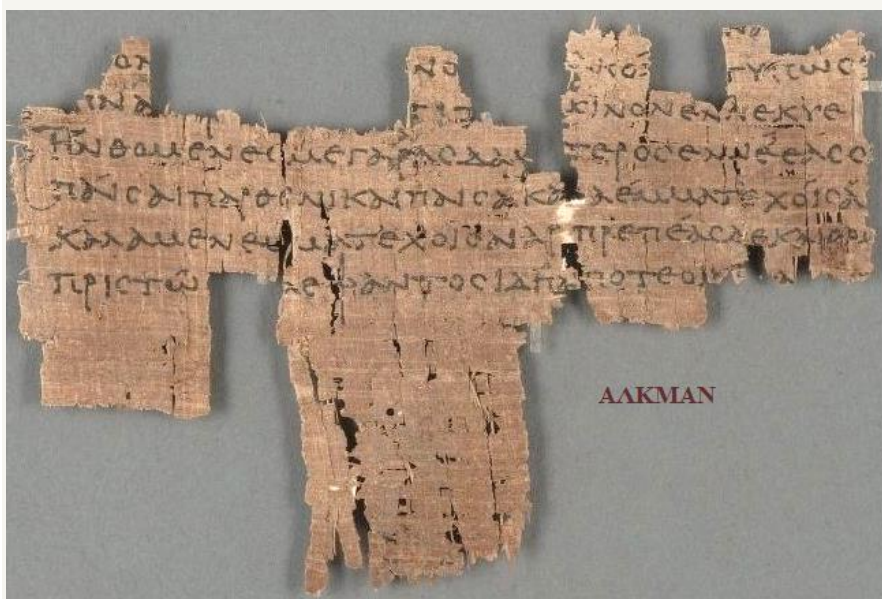
ΑΛΚΜΑΝ

Μῶσ' ἄγε Καλλιόπα θύγατερ Διὸς
ἄρχ' ἐρατῶν φεπέων, ἐπὶ δ' ἴμερον
ὔμνῳι καὶ χαρίεντα τίθη χορόν.

*Εμπρός Μούσα Καλλιόπη, θυγατέρα του Δία,
τραγούδια αγαπημένα αρχίνα και βάνε και χορό
χαριτωμένο κι όλο ομορφιά σιμά στον ύμνο.*

(μετάφραση Ηλίας Βουτιερίδης)

[από την Ιστοσελίδα © 2012 Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας]

Ε! Μετά από αυτά, έστω κι αν δεν αναφερθήκαμε στον Αρχίλοχο, καταλαβαίνει κανείς ότι οι διαλέξεις της Κικής Ευλά θα μας παρασύρουν σε άγνωστους κόσμους...

Ερωδιοί. Χάρη, λεπτότητα, ζωγραφική και καλλιτεχνική παράδοση χιλιετιών. Δεν χορταίνεις να το βλέπεις. Αίγυπτος 1354, εποχή των Μαμελούκων. Από το εικονογραφημένο χειρόγραφο του Ibn ad-Dourayhim al-Mawsili, «Η χρησιμότητα των ζώων» (Kitāb Manāfi' al-hayawān). Στη Βιβλιοθήκη του Εσκοριάλ, Ισπανία.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΚΑΙ ΙΣΛΑΜΙΚΟ ΚΑΪΡΟ

Από τη Βαβυλώνα της Αιγύπτου και την Φοστάτη μέχρι την αλ-Καχίρα και το Κάιρο

Ξεναγεί η Μαριάννα Κορομηλά

Μία τετραήμερη περιήγηση στη νεότερη μεγαλούπολη της Αιγύπτου και στα εκατοντάδες μνημεία των τελευταίων χιλίων πεντακοσίων χρόνων.

Ιανουάριος του 2020

Πέμπτη απόγευμα 16/1 (αναχώρηση από την Αθήνα με Aegean στις 16:20)

Τρίτη ξημερώματα 21/1/2020 (αναχώρηση από το Κάιρο με Aegean στις 4:40)

Ζητείστε εγκαίρως το πρόγραμμα. Η ομάδα δεν θα ξεπεράσει τους 28-30 συμμετέχοντες.

Οι τρεις από τις τέσσερις δίωρες **διαλέξεις του Κώστα Καραμαλή** για τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο έχουν ήδη ανέβει στην ψηφιακή Τράπεζα Διαλέξεων του Ιδρύματος Μποδοσάκη.

Μπορείτε να τις αναζητήσετε στο blod.gr (Bodosakis Lectures on Demand).

Σας συνδέουμε με την Πρώτη Διάλεξη «1918-1939: Η ανήσυχη ειρήνη»

<https://www.blod.gr/lectures/deyteros-pagkosmios-polemos1/>

Αλλά οι τέσσερις προγραμματισμένες διαλέξεις δεν ήταν αρκετές για να ολοκληρωθεί η παρουσίαση.

Έτσι, **προσθέσαμε μια πέμπτη συνάντηση**, ένα ακόμα δίωρο με τον Κώστα Καραμαλή στις αρχές

Ιανουαρίου του 2020:

Το απόγευμα της Τετάρτης 8/1 (6:30-9:00)

Επανάληψη το πρωινό της Πέμπτης 9/1 (11:00-1:30)

